

Система фінансування діяльності оборонної промисловості

Усаченко Олександр Олександрович, к.держ.упр., науковий співробітник
Науково-організаційного відділу Військової частини А4444

В систему показників, за якими можна судити про параметри військового бюджету, входять: розмір і динаміка військових витрат в цілому; питома вага і динаміка військових витрат на душу населення (або одного військовослужбовця); частка витрат військового бюджету в ВВП і державному бюджеті; структура військових витрат за функціональною, відомчою і військово-економічними ознаками.

З проведеного вище аналізу випливає висновок, що система фінансування інноваційної діяльності оборонної промисловості потребує вдосконалення. Висловимо з цього приводу ряд теоретичних і методичних положень.

По-перше, з метою успішного фінансування інновацій в оборонній промисловості необхідно поліпшення використання військово-бюджетного механізму. Він являє собою сукупність форм і методів організації та реалізації військово-бюджетних відносин, органів управління ними в процесі фінансового забезпечення військово-економічних потреб військової безпеки держави. Соціально-економічну основу військово-бюджетного механізму становлять військово-бюджетні відносини, а їх матеріальною базою є фонди централізованих державних грошових ресурсів. Реалізація військово-бюджетних відносин повинна здійснюватися більш ефективно в формі бюджетного фінансового стимулювання, фінансово-економічних санкцій, бюджетного фінансового контролю, бухгалтерського обліку, звітності та аналізу фінансово-економічної діяльності [1].

По-друге, необхідно посилити державну підтримку фундаментальних і найбільших прикладних досліджень і розробок. Що виділяються нині на науку коштів явно недостатньо, вони не відповідають сформованим в світовій практиці пропорціям. Істотна роль в державному фінансуванні повинна належати інноваційним фондам, які покликані виділяти кошти на розробки, пов'язані зі значним ризиком і засновані на високих технологіях [2].

По-третє, підприємства і організації, фонди яких були і залишаються найближчим часом основним джерелом фінансування нововведень, повинні скористатися монополією на нові ідеї, винаходи, ноу-хау, втілені в знаряддях і предметах праці, щоб окупити витрати і отримати прибуток. Формою практичної реалізації цієї монополії могло б стати включення в собівартість і ціну науково-технічної продукції суми зносу нематеріальних активів (патентів, комп'ютерних програм, ноу-хау та тощо).

По-четверте, з огляду на зростаючу роль банківського кредиту було б істотно розширити спектр банківських послуг, розвивати і вдосконалювати такі види кредитування, як лізинг, проектне фінансування, висновок ф'ючерських угод із продажу результатів НДДКР та тощо.

І, нарешті, найважливішим питанням вдосконалення виробництва (створення) інноваційної оборонної продукції є залучення інвестицій в оборонної промисловості, підвищення його інвестиційної привабливості. Тут бачиться рішення двох проблем. Перша - не допускати на підприємствах (організаціях) оборонної промисловості такій ситуації, коли інвестори створюють на них бізнес-системи на шкоду основному (профільного) військовому виробництву. Друга - в якості оптимального інструменту вирішення питання залучення довгострокових інвестицій міг би використовуватися спеціальний державний облігаційну позику. Кошти інвесторів, що надходять від покупки державних облігацій, направляються цільовим чином на здійснення внутрішнього реформування, реалізацію інших високоефективних проектів оборонних підприємств, розроблених в рамках стратегії розвитку, під заставу їхнього майна та інших активів на поворотній основі. Державний облігаційний займ, крім інших, може залучити таких великих інвесторів, як пенсійні та пайові фонди, сфера діяльності яких законодавчо обмежена.

Такі наші засадничі погляди на проблему фінансового забезпечення виробництва інноваційної оборонної продукції [3]. У вирішенні цього та інших питань подальшого інноваційного розвитку оборонної промисловості провідна роль належить державі, його всілякої соціально-економічну підтримку.

Економічне стимулювання створення нових видів ОВТ є елементом

державної підтримки інновацій в оборонній промисловості. Посилення регулюючого впливу з боку держави на інноваційні процеси в оборонній промисловості обумовлені, на наш погляд, двома основними обставинами. По-перше, недостатньо високим рівнем техніко-технологічним і фінансово-економічним станом підприємств оборонної промисловості. По-друге, збільшеними потребами Збройні Сили в придбанні інноваційної військової продукції.

Як перспективний напрям роботи в найближчому майбутньому розглядається і ринок модернізації озброєнь. Зрозуміло, це в першу чергу відноситься до озброєння і військової техніки, створеним Радянським Союзом. Технологічні секрети виробництва цієї зброї залишилися в основному українській оборонній промисловості.

Література

1. Закон України "Про основи національної безпеки України" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2003. — № 39. — Ст. 7 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964/15>

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 19/р "Про схвалення Концепції Державної цільової програми реформування та розвитку оборонно/промислового на період до 2020 року" [Електронний ресурс]. — Режим доступу/ пу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/19/2016/p#n9>

3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>